

Adresát:
Krajský úřad Jihočeského kraje
Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
Oddělení IPPC a EIA
Ing. Jitka Kořínková
korinkova@kraj-jihocesky.cz
identifikátor DS: kdib3rr

V Praze, 16. února 2026

Věc: Vyjádření k oznámení záměru Spalovna průmyslových odpadů v areálu Hůrka

Dne 22. ledna 2026 byl v informačním systému EIA zveřejněn záměr **Spalovna průmyslových odpadů v areálu Hůrka (kód záměru: JHC1223)**. Termín zaslání vyjádření k oznámení byl stanoven na 22. února 2026. Zpracovatelem oznámení (vedoucím řešitelského týmu) je Ing. Luboš Štancl a oznámení zpracoval v lednu 2026. Následují naše připomínky k oznámení záměru.

1) Nedostatečné vymezení typů a charakteru vstupních odpadů

Předložené oznámení záměru neuvádí dostatečně podrobný popis typů a charakteru odpadů, které budou do spalovny přijímány. Oznámení neuvádí jejich katalogová čísla, materiálové a chemické složení, klíčové rizikové charakteristiky ani předpokládané zastoupení jednotlivých typů odpadů v reálném provozu.

Bez těchto informací není možné provést věrohodné posouzení vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel. Požadujeme, aby dokumentace specifikovala předpokládané složení vstupních odpadů a na tomto základě provedla věrohodné posouzení emisí, včetně neúmyslně produkováných POPs a dalších látek, které dosud nejsou sledovány platnou legislativou, avšak dle aktuálního stavu vědeckého poznání představují riziko pro životní prostředí a lidské zdraví. Z oznámení také není zřejmé, zda a v jakém rozsahu budou spalovány například odpady s PVC (zdravotnické odpady jsou jeho významným zdrojem, přičemž hrozí vznik PCDD/F), plasty s bromovanými zpomalovači hoření (hrozí vznik PBDD/F), materiály s obsahem PFAS nebo rtuti (rovněž přítomna ve zdravotnickém odpadu). Posouzení musí zahrnovat také látky, které dosud nejsou sledovány platnou legislativou, avšak dle aktuálního stavu vědeckého poznání představují riziko pro životní prostředí a lidské zdraví. Tyto charakteristiky jsou přitom zásadní pro posouzení, jaké znečišťující látky se mohou v emisích spalovny objevovat, včetně látek s vysokou toxicitou, bioakumulací a dlouhodobými zdravotními účinky, což je typické pro skupiny látek jako jsou polychlorované dibenzo-p-dioxiny a dibenzofurany (dále jen PCDD/F nebo dioxiny), dioxinům

podobné polychlorované bifenily (dl-PCB), bromované dibenzo-p-dioxiny a dibenzofurany (PBDD/F), rtuť nebo další těžké kovy.

Oznámení přitom tuto nejistotu ve formě neznámého vstupu do zařízení nijak nereflektuje a nepropojuje charakter vstupních odpadů s návrhem systému monitoringu emisí. V důsledku toho není možné posoudit, zda navržený rozsah a režim měření emisí odpovídá skutečným rizikům provozu zařízení. Takto obecně pojatá charakteristika vstupních odpadů dále neumožňuje ani posoudit kumulativní a dlouhodobé dopady provozu spalovny na životní prostředí a zdraví obyvatel v dotčeném území.

Bez znalosti složení vstupních odpadů tak nelze naplnit samotný smysl procesu posuzování vlivů na životní prostředí, kterým je dle § 1 zákona č. 100/2001 Sb. získání objektivního odborného podkladu pro rozhodování. Upozorňujeme rovněž na zásadu předběžné opatrnosti zakotvenou v čl. 191 odst. 2 SFEU, podle které nelze absenci úplných vědeckých důkazů o škodlivosti použít jako důvod pro nepřijetí opatření k ochraně životního prostředí.

Požadujeme proto doplnění dokumentace o:

- jednoznačné vymezení typů a charakteru odpadů (vč. katalogových čísel), které mají být do zařízení přijímány, včetně uvedení rizikových složek a látek, které se v těchto odpadech mohou vyskytovat,
- informaci o předpokládaném zastoupení jednotlivých typů odpadů v reálném provozu,
- a návazné vyhodnocení, jaké znečišťující látky lze na základě této charakteristiky očekávat v emisích, včetně odůvodnění rozsahu a četnosti jejich monitoringu.

2) Zavádějíci odkaz na POH Jihočeského kraje

Oznámení konstatuje „*plný soulad s plány odpadového hospodářství Jihočeského kraje*“ s odvoláním na omezení skládkování odpadu. Z aktualizace POH JČK (2023) však vyplývá, že naprostou většinu skládkovaných nebezpečných odpadů v kraji tvoří stavební a izolační materiály s obsahem azbestu (více než 85 % z celkového množství skládkovaných NO v roce 2021). Odpady s obsahem azbestu přitom nejsou spalovány. Údaje o skládkování NO v kraji tedy nemohou sloužit jako argument pro potřebnost spalovny.

Požadujeme, aby dokumentace neodkazovala na údaje o skládkování NO v Jihočeském kraji jako argument pro potřebnost spalovny, aniž by zohlednila, že se jedná převážně o azbestové odpady, které spalování nepodléhají.

3) Zdravotnické odpady – existence alternativních technologií

Oznámení zmiňuje spalování zdravotnických odpadů, avšak pro tuto kategorii existuje široké spektrum nespalovacích technologií (autoklávy, mikrovlnná dezinfekce, chemická dezinfekce), které mohou být provozovány přímo v místě vzniku odpadu. Tyto technologie jsou rovněž v souladu s doporučeními Stockholmské úmluvy o persistentních organických

polutantech z roku 2001, která preferuje nespalovací metody právě z důvodu prevence vzniku neúmyslně produkováných POPs (PCDD/F a jiných).

Požadujeme, aby dokumentace v rámci posouzení variant záměru (§ 7 odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb.) zohlednila existenci nespalovacích technologií pro zdravotnické odpady, které jsou v souladu s doporučeními Stockholmské úmluvy, a to jako podklad pro posouzení, zda je spalování pro tuto kategorii odpadů nejlepší dostupnou technikou.

4) Nedostatečné posouzení kumulace vlivů

Oznámení v rámci posouzení kumulativních vlivů zohledňuje pouze záměr ZEVO Vráto České Budějovice, a to pouze z hlediska vlivů na ovzduší a hluku. Toto vymezení je zcela nedostatečné. Pouze v Jihočeském kraji jsou v různé fázi přípravy či provozu další zařízení pro spalování odpadů – EVO Planá nad Lužnicí (EIA_OV2080), ZEVO Písek (EIA_OV2078) a spalovna v Domoradicích u Českého Krumlova (EIA_OV2082). Celostátně je v přípravě nebo provozu více než dvacet dalších zařízení spalujících odpady (včetně TAP).

Všechna tato zařízení jsou zdrojem persistentních organických polutantů (PCDD/F, PBDD/F, dl-PCB), těžkých kovů a dalších látek, které se v životním prostředí kumulují v čase, bioakumulují v potravních řetězcích a jejichž účinky na lidské zdraví jsou chronické.

Požadujeme u těchto látek vyhodnotit celkovou zátěž životního prostředí v dlouhodobém horizontu, a to včetně celkových úhrnných emisí POPs ze všech plánovaných spaloven odpadů v kraji (případně v ČR) v dostatečném horizontu – např. 10 a 25 let provozu (to je z hlediska POPs kumulace vlivů); nakládání s pevnými zbytky po spalování (struska, popílek), které obsahují POPs, těžké kovy, PFAS či mikroplasty a jejichž další využití či ukládání představuje riziko sekundární kontaminace životního prostředí a potravních řetězců, kumulace depozice POPs a těžkých kovů v dotčeném území s ohledem na stávající imisní zatížení.

5) Jednotky u PCDD/F

V oznámení v Tabulce 19 se uvádí hmotnostní tok emisí PCDD/F hodnotou „0,000 g/s“ a „0,01 t/rok“. Zvolená jednotka (tuny za rok) a zaokrouhlení na dvě desetinná místa jsou pro látky, jejichž toxicita se posuzuje v řádu nanogramů TEQ, zcela nevhodné – skutečná hodnota emisí není z oznámení zjištělná. Pro srovnání, celkové roční emise PCDD/F za celou Českou republiku se pohybují v řádu (desítek) gramů TEQ. Požadujeme, aby dokumentace EIA uváděla emise PCDD/F v jednotkách ng.I-TEQ/Nm³ a g.I-TEQ/rok, které umožní věcné posouzení jejich závažnosti.

6) Nedostatečný popis monitoringu emisí dibenzo-p-dioxinů a dibenzofuranů

Oznámení záměru v části věnované měření emisí uvádí, že „zařízení pro využívání odpadů v areálu k. ú. Hůrka bude vybaveno kontinuálním měřením emisí“ a že „kontrola a vyhodnocování

emisí bude zajištěno podle platné legislativy“, zejména podle zákona č. 201/2012 Sb. a vyhlášky č. 415/2012 Sb., přičemž nové zařízení musí splňovat rovněž emisní hodnoty stanovené Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2019/2010 o závěrech o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro spalování odpadu.

Z takto obecných tvrzení však není zřejmé, jakým konkrétním způsobem bude zajištěno měření vysoce toxických látek typu PCDD/F. U těchto látek přitom platná národní legislativa ani závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) nepočítají s běžným kontinuálním měřením, ale vycházejí z periodického (diskontinuálního) monitoringu s velmi nízkou četností, zpravidla dvakrát ročně po dobu několika hodin. Tento přístup je sice formálně v souladu s právními předpisy, avšak z hlediska posouzení vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel je zásadně nedostatečný, neboť periodické měření zachycuje pouze průměrné koncentrace za omezený časový úsek a není schopno identifikovat krátkodobé emisní špičky, které mohou vznikat zejména při rozjezdech a odstávkách zařízení, změnách složení spalovaného odpadu nebo při provozních poruchách.

Odhad skutečných emisí dioxinů opřený pouze o dvě měření za rok se přitom v praxi ukázal jako nedostatečný, a proto je v odborné literatuře jako vhodnější přístup doporučován semikontinuální odběr vzorků (např. systémem AMESA), který je schopen lépe zachytit i nestandardní provozní stavy spalování odpadů. Empirické zkušenosti ze zahraničí (kde se chlorované dioxiny semikontinuálně monitorují) tento závěr potvrzují, například u spalovny odpadů v nizozemském Harlingenu byly zjištěny výrazné odchylky v emisích dioxinů v závislosti na provozním stavu zařízení, přičemž celkové emise dioxinů byly ve skutečnosti podstatně vyšší, než jaké vyplývaly z výsledků periodických měření (Arkenbout et al., 2018).

Požadujeme, aby dokumentace byla doplněna o:

- jednoznačné vymezení způsobu a četnosti měření emisí PCDD/F, včetně specifikace, zda bude využito pouze jednorázové měření, nebo dlouhodobé (semikontinuální) monitorování, a zdůvodnění výběru,
- posouzení rizik krátkodobých emisních špiček PCDD/F, zejména při nestandardních provozních stavech, jako jsou rozjezdy, odstávky, změny složení spalovaného odpadu a provozní poruchy,
- u všech ostatních látek, které podléhají monitoringu, uvést způsob a četnost monitoringu.

7) PCDD/F v pevných zbytcích

Závažným nedostatkem je rovněž skutečnost, že oznámení popisuje PCDD/F výhradně ve vztahu k emisím do ovzduší a uvádí pouze obecnou informaci o oxidačně-termické destrukci ve spalovacím prostoru. Zcela však opomíjí, že většina PCDD/F vznikajících při spalování odpadů končí v pevných zbytcích (popel / škvára, popílek, filtrační koláč z čištění spalin), nikoli v emisích do ovzduší, a že právě nakládání s těmito zbytky představuje klíčové riziko sekundární kontaminace životního prostředí a potravních řetězců. Oznámení rovněž neuvádí hlavní mechanismy vzniku PCDD/F – zejména de novo syntézu (vznik z uhlíku a chloru za přítomnosti katalytických kovů při teplotách 200–400 °C v chladicí zóně spalin) a prekurzorovou syntézu z chlorovaných aromatických sloučenin – které jsou zásadní pro pochopení přímé vazby mezi složením vstupních odpadů (obsah chloru, mědi a dalších katalytických kovů) a množstvím vznikajících PCDD/F. Bez posouzení celkové bilance PCDD/F, zahrnující jak emise do ovzduší, tak

obsah v pevných zbytcích po spalování, nelze objektivně hodnotit celkovou zátěž dioxinů a furanů v území ani jejich dlouhodobé a kumulativní účinky na životní prostředí a zdraví obyvatel.

Požadujeme vyhodnocení celkové bilance PCDD/F, zahrnující nejen emise do ovzduší, ale i jejich přenos a akumulaci v pevných zbytcích po spalování.

8) Formální deklarace aplikace BAT bez skutečného naplnění jeho obsahu

Oznámení záměru uvádí BAT 8 jako aplikovanou nejlepší dostupnou techniku pro spalování nebezpečného odpadu obsahujícího perzistentní organické polutanty (POPs), přičemž cituje, že „*obsah POP ve výstupních tocích se stanoví pomocí přímých měření nebo nepřímých metod (...) nebo na základě studií reprezentativních pro daný záměr*“. Tato formulace však zůstává pouze na úrovni obecné citace znění BAT a není v oznámení rozvedena do konkrétního a ověřitelného způsobu její aplikace na posuzovaný záměr.

Oznámení totiž neuvádí, zda a v jakém rozsahu budou POPs ve výstupních tocích skutečně měřeny, nevymezuje, které skupiny POPs (a proč) budou sledovány (např. PCDD/F, dl-PCB, případně další relevantní POPs vázané na charakter vstupních odpadů), jakými metodami, v jaké frekvenci a v jakých matricích.

Jedinou konkrétní informací, kterou oznámení ve vztahu k pevným zbytkům po spalování uvádí, je sledování obsahu celkového organického uhlíku (TOC) ve škváře, resp. ztráty žíháním. Sledování TOC ve škváře přitom představuje pouze technický ukazatel kvality spalování a nemůže nahradit požadavek na stanovení obsahu POPs ve výstupních tocích.

V této podobě představuje odkaz na BAT pouze deklarativní tvrzení, nikoli skutečné doložení souladu záměru s nejlepšími dostupnými technikami. To je zvláště závažné vzhledem k tomu, že oznámení současně nedostatečně charakterizuje vstupní odpady, a tedy ani nehodnotí, zda lze vznik a přenos POPs ve výstupních tocích u posuzovaného zařízení očekávat.

Požadujeme, aby dokumentace byla doplněna o:

- systematický monitoring obsahu POPs v pevných zbytcích po spalování (zejména ve škváře, popílcích a zbytcích z čištění spalin) v souladu s BAT 8,
- vymezení sledovaných látek, metod a frekvence měření,
- a jasné oddělení technických ukazatelů kvality spalování (TOC, ztráta žíháním) od hodnocení environmentální nezávadnosti pevných zbytků.

9) Nezahrnutí ostatních skupin POPs do monitoringu

V oznámení (ani v přílohách) není, kromě PCB a PCDD/F, ani jedna zmínka o dalších skupinách perzistentních organických polutantů, a to zejména PBDD/F, dl-PCB a per- a polyfluorovaných látek (PFAS). Vzhledem k tomu, že oznámení záměru neuvádí typ ani charakter vstupních odpadů, nelze vyloučit spalování odpadů s významným obsahem bromovaných a fluorovaných sloučenin.

Ačkoli sledování těchto látek (s výjimkou PBDD/F) není v současnosti explicitně vyžadováno platnou legislativou ani závěry o BAT pro spalování odpadu, tato skutečnost nezbavuje zpracovatele oznámení povinnosti hodnotit reálně očekávatelné environmentální a zdravotní dopady záměru (což je účelem EIA).

Je prokázáno, že při spalování odpadů obsahujících bromované zpomalovače hoření může docházet ke vzniku PBDD/F. Celá řada vědeckých zdrojů, s ohledem na značné množství odpadů obsahujících bromované zpomalovače hoření, uvádí tyto látky jako škodliviny běžně vznikající spalováním odpadů a současně hodnotí spalovny odpadů jako významný zdroj těchto látek (Zhou & Liu, 2018; Zhang et al., 2016; Weber et al., 2015; Schüler & Jager, 2004). PBDD/F byly rovněž vyhodnoceny jako srovnatelně nebezpečné s PCDD/F (Birnbauer et al., 2003). Zároveň je ve zdravotnictví jako materiál často používáno PVC, přičemž právě obsah chlóru v tomto polymeru představuje významný prekurzor pro vznik PCDD/F při spalování.

Podobně je taktéž doloženo, že při termickém zpracování odpadů obsahujících fluorované povrchové úpravy, hasicí pěny, impregnace, technické textilie nebo odpady z chemického průmyslu může docházet k uvolňování PFAS nebo k jejich přeměně na jiné perzistentní a toxické fluorované sloučeniny, a to jak v plynných emisích, tak v pevných zbytcích po spalování. Studie provedená na 31 švédských spalovnách prokázala přítomnost PFAS ve všech výstupních tocích, tedy v popelu / škváře, popílku i kondenzátu, a to bez ohledu na provozní podmínky zařízení. Nejvyšší koncentrace PFAS byly přitom zjištěny při teplotách nad 1 100 °C, přičemž autoři studie upozorňují, že toto zjištění odporuje rozšířenému předpokladu, podle něhož by měly být organické látky při teplotách nad 1 000 °C zcela rozloženy (Strandberg et al., 2021).

Z hlediska procesu EIA je přitom nezbytné hodnotit nejen látky výslovně vyjmenované v legislativních předpisech, ale i další relevantní látky, jejichž výskyt lze vzhledem k povaze záměru důvodně očekávat. U zařízení určeného ke spalování průmyslových a nebezpečných odpadů je takové hodnocení o to nezbytnější.

Požadujeme proto doplnění dokumentace o:

- vyhodnocení rizika vzniku a emisí PBDD/F, dl-PCB, PFAS a jiných látek v závislosti na charakteru spalovaných odpadů,
- posouzení jejich potenciálního výskytu v emisích do ovzduší a v pevných zbytcích spalování,
- zpracování celkové bilance minimálně všech výše vyjmenovaných či dalších látek, dle uvážení autorů, ve vstupních i výstupních tocích zařízení,
- doplnění informací o těchto skupinách látek do hodnocení vlivů na lidské zdraví.

10) Absence alternativních variant záměru

V oznámení jsou posuzovány pouze dvě varianty: projektová varianta, spočívající ve vybudování jedné technologické linky na energetické využití odpadu formou spalování v rámci stávajícího areálu, a tzv. nulová varianta, která představuje zachování současného stavu bez realizace záměru. Jiná aktivní varianta záměru v oznámení hodnocena není.

Oznámení vyloučení jiných aktivních variant odůvodňuje tím, že „s ohledem na prostorové a technologické možnosti investora se jako reálná jeví pouze jediná aktivní varianta.“ Toto odůvodnění je z hlediska procesu EIA nedostatečné, a to z několika důvodů:

Za prvé, posuzování vlivů na životní prostředí má sloužit k získání objektivního odborného podkladu pro rozhodování (§ 1 zákona č. 100/2001 Sb.), nikoli k posouzení jediného řešení, které investor považuje za optimální z hlediska svých prostorových a technologických možností. Omezení variant na to, co je realizovatelné v konkrétním areálu konkrétního investora, zaměřuje podnikatelský záměr investora za environmentální posouzení. Účelem procesu EIA není potvrdit vhodnost předem zvoleného řešení, ale vyhodnotit, zda a jakým způsobem lze dosáhnout cíle (nakládání s nebezpečnými odpady) s nejmenšími negativními vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví.

Za druhé, alternativní technologie nakládání s nebezpečnými odpady — fyzikálně-chemická úprava, stabilizace / solidifikace, autoklávování či mikrovlnná dekontaminace zdravotnického odpadu nebo specializovaná recyklace vybraných kategorií nebezpečných odpadů — mohou mít odlišné prostorové nároky, odlišný emisní profil i odlišné dopady na životní prostředí. Bez jejich posouzení nelze učinit informovaný závěr, že spalování je environmentálně nejvhodnějším řešením.

Za třetí, hierarchie nakládání s odpady podle čl. 4 směrnice 2008/98/ES vyžaduje upřednostnění způsobů nakládání, které jsou environmentálně příznivější. Oznámení neobsahuje žádné posouzení, zda pro jednotlivé kategorie nebezpečných odpadů, které mají být v zařízení zpracovávány, neexistují způsoby nakládání stojící výše v hierarchii. Konstatování, že aktivní variantu „je možno hodnotit jako optimální za předpokladu uplatnění všech navrhovaných opatření,“ je závěrem, který nemá oporu v porovnání s alternativami, neboť žádné alternativy posouzeny nebyly. Jedná se o zacyklenou argumentaci: jediná posouzená varianta je vyhodnocena jako optimální právě proto, že je jedinou posouzenou variantou.

Požadujeme, aby oznámení záměru bylo doplněno o:

- posouzení dalších aktivních variant nakládání s nebezpečnými odpady, zejména variant využívajících nespalovací technologie, a to nezávisle na prostorových omezeních konkrétního areálu investora,
- srovnání environmentálních dopadů spalování s těmito alternativami, a to alespoň v kvalitativní podobě,
- zdůvodnění u jednotlivých kategorií nebezpečných odpadů (s uvedením katalogových čísel), proč je spalování environmentálně nejvhodnějším řešením v souladu s hierarchií nakládání s odpady.

11) Kumulace POPs v potravním řetězci

Hodnocení vlivů na veřejné zdraví v oznámení správně konstatuje, že dioxiny „mají schopnost se hromadit v tukových tkáních živočichů a šířit se a koncentrovat se v potravním řetězci“ a že „z ovzduší jsou dioxiny deponovány na vegetaci a vstupují do potravního řetězce,“ přičemž „hlavním zdrojem expozice populace dioxinům jsou právě masné a mléčné výrobky.“ Tyto závěry jsou v souladu s vědeckým konsenzem o převažující expoziční cestě PCDD/F.

Přesto oznámení s těmito vlastními závěry dále nijak nepracuje. Hodnocení znečišťování půdy je odbyto jedinou větou: „Z hlediska znečišťování půdy se předpokládá minimální až žádný vliv.“ Depozice PCDD/F na půdu a vegetaci, dlouhodobá akumulace v půdním prostředí a následný přenos do potravního řetězce — **tedy hlavní expoziční cesta, kterou oznámení samo identifikuje — nejsou posouzeny vůbec, a to ani kvalitativně.** Oznámení tak na jedné straně popisuje mechanismus, kterým dioxiny vstupují do potravního řetězce, a na straně druhé konstatuje, že vliv na půdu bude minimální, aniž by toto tvrzení jakkoli zdůvodnilo nebo podložilo výpočtem depozičních toků (k čemuž pomohou výše požadované bilance). Pokud jde o další zdroje znečištění, oznámení uvádí, že „obsah výše uvedených látek v potravním řetězci může být a je ovlivněn i jinými zdroji, jako je např. doprava či nekontrolované spalování paliv v lokálních topeništích“ a že „tyto vlivy nelze momentálně reálně vyhodnotit“.

Tento přístup je v rozporu s Autorizačním návodem AN 17/15 Státního zdravotního ústavu, který je závaznou metodikou pro hodnocení vlivů na veřejné zdraví v rámci procesu EIA. Autorizační návod výslovně stanoví, že „další potenciální cesty expozice obyvatel dotčených lokalit by neměly být v hodnocení vlivů na veřejné zdraví opomenuty“, a že mezi ně patří zejména „průnik persistentních látek do potravního řetězce nebo následná expozice z dalšího využití či likvidace produktů nebo odpadů z provozu zdrojů (spaloven odpadů, technologií úpravy odpadů na palivo apod.).“ Metodika zároveň stanoví, že i v případě, kdy nejsou k dispozici dostatečné podklady ke kvantitativnímu odhadu, „je možné provést kvalitativní charakteristiku rizika, nebo je alespoň okomentovat v analýze nejistot.“ Oznámení ani jednu z těchto možností nevyužívá — namísto kvalitativního hodnocení nebo analýzy nejistot pouze konstatuje, že vlivy „nelze reálně vyhodnotit,“ **čímž fakticky rezignuje na povinnost hodnocení stanovenou metodikou SZÚ.**

Požadujeme, aby dokumentace byla doplněna o:

- posouzení depozice PCDD/F a dalších relevantních POPs (dl-PCB, PBDD/F) v území a jejich dlouhodobé akumulace v půdě a vegetaci, včetně orientačního výpočtu depozičních toků na základě dat z rozptylové studie / odborné literatury,
- kumulativní hodnocení nového záměru ve vztahu ke stávající zátěži území, kvalitativní charakteristiku rizika přenosu kontaminantů do potravního řetězce (půda–krmivo–živočišné produkty) v souladu s metodikou AN 17/15 SZÚ, nebo minimálně její zahrnutí do analýzy nejistot,
- doplnění publikovaných epidemiologických studií zaměřených na výskyt zdravotních ukazatelů u obyvatel okolí spaloven nebezpečného odpadu, jak požaduje AN 17/15 SZÚ,
- návrh monitoringu složek životního prostředí v okolí zařízení (půda, vegetace, případně vybrané potraviny) s ohledem na dlouhodobé dopady provozu.

12) Nedostatečný popis následného nakládání s pevnými zbytky po spalování

Jedinou informací, kterou oznámení záměru ve vztahu k nakládání s pevnými zbytky vznikajícími při provozu spalovny uvádí, je konstatování, že tyto materiály budou „odváženy na skládku nebo k dalšímu využití“. Oznámení dále pouze uvádí předpokládané roční produkce jednotlivých frakcí, konkrétně škváry, popílku a zbytkových látek z čištění spalin, aniž by bylo uvedeno, kam budou tyto odpady konkrétně odváženy, v jakých zařízeních mají být dále zpracovány nebo odstraněny a jakým způsobem bude jejich další nakládání smluvně a provozně zajištěno.

Tyto informace jsou zásadní zejména s ohledem na skutečnost, že podle odborných studií představují pevné zbytky po spalování hlavní rezervoár toxických látek, jako jsou PCDD/F, PBDD/F, PFAS, dl-PCB a další látky s vysokou toxicitou a bioakumulačním potenciálem. Studie Rollinson et al. (2022) a Liu et al. (2021) prokazují, že převážná část těchto látek se při spalování neuvolňuje do ovzduší, ale zůstává vázána právě na škváru, popílek a zbytky z čištění spalin.

Osud této frakce je v oznámení popsán velmi sporadicky a je fakticky redukován na obecné konstatování o odvozu odpadu, což je pro hodnocení vlivů na životní prostředí zcela nedostatečné.

Požadujeme proto, aby dokumentace byla doplněna o:

- jednoznačné vymezení dalšího nakládání se všemi pevnými zbytky po spalování, včetně uvedení konkrétních cílových zařízení a způsobu jejich konečného odstranění nebo využití,
- zahrnutí nakládání s pevnými zbytky z hlediska vlivů na lidské zdraví (viz metodika SZÚ),
- v případě uvažovaného „dalšího využití“ upřesnění, o jaký typ využití se jedná a jak bude zajištěna jeho kontrola.

13) Kumulace s jinými záměry v kraji, případně v ČR

V oznámení je konstatován závěr, že záměr bude mít „zanedbatelný vliv na veřejné zdraví“. To však nebere dostatečně v úvahu kumulaci již realizovaných a současně připravovaných záměrů v dotčeném území. V bezprostředním okolí jsou v současnosti projednávány či připravovány další významné projekty, mimo jiné rozšíření skladu vyhořelého jaderného paliva v lokalitě ETE, nový jaderný zdroj SMR v lokalitě Temelín, několik projektů zdvojení a výstavby vedení vysokého napětí, nový jaderný zdroj včetně vyvedení výkonu do rozvodny Kočín a zařízení ZEVO Vráto České Budějovice.

Tyto záměry představují významnou kumulativní zátěž z hlediska dopravy, emisí do ovzduší, hluku, záboru území i dlouhodobé nejistoty dopadů na zdraví obyvatel. Posuzování jednotlivých projektů odděleně, bez zohlednění jejich souběhu v čase a prostoru, vede k podhodnocení skutečných vlivů na území.

Zároveň je nutné zohlednit, že místní obyvatelé i zástupci samospráv opakovaně vyjadřují nesouhlas s dalším navyšováním zátěže v území a obavy o dopravní situaci, kvalitu životního prostředí a ochranu zdraví. V tomto kontextu nelze konstatovat, že realizace dalšího významného průmyslového záměru nebude mít dopad na veřejné zdraví, aniž by bylo provedeno skutečné kumulativní posouzení všech plánovaných aktivit v území.

14) Nedostatečné vyhodnocení vlivů na změnu klimatu

Ačkoli je součástí oznámení samostatná klimatická studie, její obsah nenaplnuje požadavky Metodického pokynu MŽP (2017) k posuzování vlivů na změnu klimatu. Metodika požaduje „vyhodnotit vliv záměru na změnu klimatu, zejména z hlediska produkce skleníkových

plynů (CO₂, CH₄, N₂O aj.), a to jak přímých, tak nepřímých emisí“, a dále „posoudit zranitelnost záměru vůči očekávaným dopadům změny klimatu (...) a zohlednit klimatické scénáře a vývoj klimatu v horizontu životnosti záměru“ (Metodický pokyn MŽP, 2017).

Klimatická studie však obsahuje převážně obecná konstatování (např. že „záměr nebude mít významný vliv na změnu klimatu“ a že „provoz záměru nebude představovat významný zdroj emisí skleníkových plynů“), aniž by byly emise skleníkových plynů kvantifikovány, uvedena metodika výpočtu, vyčísleny nepřímé emise či provedeno srovnání s referenčním stavem. Studie dále uvádí, že „případné vyčíslení úspory CO₂ bude předmětem dalších stupňů projektových příprav“. Takový postup však není v souladu s metodickým požadavkem, aby byly vlivy na změnu klimatu vyhodnoceny již v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí, tedy před rozhodnutím o dalším postupu záměru.

Studie rovněž nepracuje s konkrétními klimatickými scénáři ani nehodnotí vývoj extrémních jevů v horizontu životnosti záměru nebo kumulaci vlivů (např. s jinými záměry spaloven atp.). Chybí také vyhodnocení vlivu záměru na adaptační schopnost území (např. změny retenční schopnosti, odtokových poměrů či vegetačního krytu). Bez těchto podkladů nelze posoudit vliv záměru na změnu klimatu v rozsahu požadovaném metodikou.

Požadujeme proto:

- kvantifikaci přímých i nepřímých emisí skleníkových plynů (CO₂, N₂O, CH₄) již v této fázi posuzování, tedy v rámci procesu EIA,
- vyčíslení deklarovaných úspor CO₂, včetně metodiky výpočtu a vstupních předpokladů ve srovnání s alternativními způsoby nakládání s odpady (např. skládkování, jiné technologie zpracování),
- posouzení zranitelnosti záměru vůči identifikovaným dopadům změny klimatu (dlouhodobé sucho, příválové srážky, extrémní teploty, požáry) na základě relevantních klimatických scénářů (RCP 4.5, RCP 8.5) v horizontu jeho životnosti,
- vyhodnocení navržených adaptačních opatření (požární nádrž, retenční nádrže, vegetace, modrozelená infrastruktura) ve vztahu ke konkrétním klimatickým scénářům pro lokalitu v horizontu životnosti záměru,
- kvantifikaci účinnosti navržených adaptačních opatření (např. retenční kapacita při vydatných srážkách, zajištění vody při suchu, snížení teploty vegetací),
- vyhodnocení vlivu záměru na adaptační schopnost dotčeného území (např. vliv na retenci vody, teplotní ostrov, biodiverzitu).

15) Nedostatečné vyhodnocení vlivů na biologickou rozmanitost.

Ačkoli je součástí oznámení biologický průzkum, zpracování kapitoly týkající se biologické rozmanitosti v oznámení záměru je převážně popisné a **neodpovídá plně požadavkům Metodického pokynu MŽP k hodnocení vlivů na biologickou rozmanitost (2017)**, který požaduje vyhodnotit vliv záměru nejen na jednotlivé druhy, ale také na ekosystémy, ekologické vazby, migrační prostupnost a funkční vztahy v území.

Text oznámení obsahuje zejména obecnou definici biodiverzity a regionální charakteristiku území (bioregion, potenciální vegetace), aniž by bylo systematicky vyhodnoceno,

jak realizace spalovny a související provoz (navýšení dopravy, hluku, světelného znečištění, imisí) mohou ovlivnit:

- lokální populace zvláště chráněných druhů (zejména obojživelníků – kuňka obecná, čolci, skokani),
- jejich migrační vazby mezi vodními plochami (požární nádrž, retenční nádrž, tůň severně od areálu),
- funkci přilehlých porostů jako terestrických stanovišť,
- jak toxické látky vznikající při spalování odpadů ovlivňují biodiverzitu,
- ekologické vazby na soustavu rybníků v širším okolí.

Biologický průzkum sice konstatuje, že „nedojde k záborům území“ a že „populace místních obojživelníků nebudou ovlivněny“, toto tvrzení však není podloženo vyhodnocením možných nepřímých vlivů (rušení, změna mikroklimatu, změna vodního režimu, zvýšení dopravní zátěže, světelné znečištění, toxické látky). U řady zjištěných druhů se přitom jedná o druhy zvláště chráněné dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. a současně druhy uvedené v přílohách směrnice 92/43/EHS (např. *Bombina bombina*, *Triturus cristatus*).

Rovněž není vyhodnoceno, zda zvýšená intenzita dopravy a provozu nemůže ovlivnit migrační prostupnost území, přestože migračně významné území je vymezeno severně od lokality a území je funkčně propojeno vodotečemi a rybníční soustavou.

Bez vyhodnocení těchto aspektů nelze vliv záměru na biologickou rozmanitost považovat za dostatečně posouzený. Požadujeme proto doplnění dokumentace o:

- vyhodnocení nepřímých vlivů provozu spalovny na zvláště chráněné druhy, zejména obojživelníky,
- posouzení vlivu zvýšené dopravy a provozu na migrační prostupnost území,
- vyhodnocení možných kumulativních vlivů ve vazbě na okolní vodní plochy a soustavu rybníků,
- návrh konkrétních ochranných a kompenzačních opatření odpovídajících výskytu druhů uvedených v přílohách směrnice 92/43/EHS.

Do doby doplnění uvedených podkladů nelze část týkající se biologické rozmanitosti považovat za dostatečně zpracovanou.

16) Povinnost hodnotit i látky bez stanovených imisních limitů

Oznámení pracuje převážně s látkami, pro něž jsou stanoveny emisní nebo imisní limity dle platné legislativy, a implicitně předpokládá, že látky bez stanovených limitů není třeba podrobně hodnotit. Tento přístup je však v rozporu s metodickými požadavky na hodnocení vlivů na veřejné zdraví v rámci procesu EIA.

Autorizační návod AN 17/15 Státního zdravotního ústavu, který představuje závaznou metodiku pro hodnocení vlivů na veřejné zdraví, výslovně uvádí, že u průmyslových zdrojů emitujících látky bez stanoveného imisního limitu je nutné posoudit, zda jsou všechny relevantní znečišťující látky zahrnuty do hodnocení zdravotních rizik, a v odůvodněných případech

požadovat jejich dopočítání. Metodika dále připouští využití údajů z odborné literatury v případech, kdy nejsou k dispozici národní limity nebo monitoring, a zdůrazňuje, že další expoziční cesty, zejména průnik persistentních látek do potravního řetězce, nesmí být opomenuty.

Neexistence imisního limitu tedy nemůže být důvodem k vyloučení látky z hodnocení, pokud je její vznik při spalování průmyslových nebo nebezpečných odpadů vědecky doložen a pokud vykazuje vlastnosti perzistence, bioakumulace nebo vysoké toxicity. V případě zařízení ke spalování nebezpečných odpadů je takové rozšířené hodnocení obzvlášť namístě, neboť složení vstupních odpadů je variabilní a může zahrnovat halogenované organické látky, bromované a fluorované sloučeniny, těžké kovy a další toxikologicky významné složky.

Požadujeme proto, aby dokumentace neomezovala hodnocení pouze na látky se stanovenými limity, **ale aby zahrnula všechny relevantní látky**, jejichž vznik lze vzhledem k charakteru spalovaných odpadů důvodně očekávat, a to alespoň formou kvalitativní charakteristiky rizika nebo analýzy nejistot v souladu s metodikou AN 17/15 SZÚ.

17) Kontinuální měření rtuti

V oznámení není specifikován způsob měření emisí rtuti. Oznamovatel pouze obecně uvádí dodržování BAT podle Provděcího rozhodnutí Komise (EU) 2019/2010, ale nekonkretizuje metodiku monitoringu pro tuto prioritní znečišťující látku.

Podle BAT 21 (Provděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/2010) je u rtuti vyžadováno kontinuální měření vzhledem k její vysoké toxicitě, schopnosti bioakumulace a těkavosti. Kontinuální monitoring umožňuje okamžitou detekci problémů v technologii čištění spalin, včasnou reakci při překročení limitů a průběžnou kontrolu stability procesu.

Požadujeme proto doplnění dokumentace o:

- specifikaci způsobu měření rtuti (kontinuální vs. periodické měření),
- popis technologie kontinuálního monitoringu (typ analyzátoru, princip měření, umístění odběrového místa),
- odůvodnění souladu s požadavky BAT 21 pro spalování odpadů.

18) Definice svozové oblasti

V celém oznámení není uvedeno, odkud budou odpady zpracovávány v zařízení pocházet. Chybí jakákoliv specifikace svozové oblasti, původců odpadů či zařízení, ze kterých budou odpady přijímány.

Definice svozové oblasti je nezbytná pro posouzení dopravní zátěže – bez znalosti vzdáleností a směrů svozů nelze reálně vyhodnotit dopravní vlivy ani emise z dopravy. Hodnocení reálnosti záměru – kapacita 20 000 tun/rok - musí vycházet z konkrétních zdrojů odpadů, ne z teoretického předpokladu. Posouzení souladu s POH ČR – zejména principu soběstačnosti a proximity (zajištění nakládání s odpady co nejbližší místu jejich vzniku), hodnocení kumulativních

vlivů – identifikace konfliktů s jinými záměry v oblasti nakládání s odpady nebo vyhodnocení emisí z dopravy – přepravní vzdálenosti přímo ovlivňují emise skleníkových plynů i znečišťujících látek.

Požadujeme proto doplnění oznámení o:

- vymezení svozové oblasti (správní obvody obcí s rozšířenou působností, kraje),
- identifikaci typů původců odpadů (průmyslové podniky, sklady nebezpečných látek, laboratoře, zdravotnická zařízení atp.),
- orientační přehled množství odpadů podle kategorií a druhu odpadu v rámci svozové oblasti,
- průměrné přepravní vzdálenosti pro hlavní kategorie odpadů,
- odůvodnění souladu s principem proximity podle Plánu odpadového hospodářství ČR.

Závěr

Na základě výše uvedených připomínek jsme přesvědčeni, že předložené oznámení záměru „Spalovna průmyslových odpadů v areálu Hůrka“ neposkytuje dostatečný a věcně podložený podklad pro odpovědné posouzení vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví.

Záměr nevymezuje dostatečně konkrétně charakter a původ vstupních odpadů, a tím neumožňuje kvalifikované posouzení spektra a variability emisí, neřeší adekvátním způsobem monitoring vysoce toxických látek (zejména PCDD/F, rtuť) a nezohledňuje riziko emisních špiček při nestandardních provozních stavech, deklaruje aplikaci BAT bez konkrétního rozpracování jejich skutečného naplnění, zejména ve vztahu k POPs ve výstupních tocích, nezahrnuje do hodnocení další relevantní skupiny perzistentních látek (PBDD/F, dl-PCB, PFAS), jejichž vznik lze vzhledem k povaze spalovaných odpadů důvodně očekávat, opomíjí přenos toxických látek do potravního řetězce přes depozici na půdu a vegetaci, přestože oznámení samo tuto cestu identifikuje jako hlavní, neposuzuje kumulativní dopady se stávající zátěží území a s dalšími plánovanými spalovnami v kraji, nedostatečně specifikuje nakládání s pevnými zbytky po spalování, které představují hlavní rezervoár toxických látek, nehodnotí alternativní varianty nakládání s nebezpečnými odpady v souladu s hierarchií odpadového hospodářství, nekvantifikuje emise skleníkových plynů ani neprokazuje deklarované úspory CO₂.

S ohledem na výše uvedené požadujeme, aby příslušný úřad v rámci zjišťovacího řízení rozhodl o pokračování procesu posuzování vlivů na životní prostředí zpracováním dokumentace EIA, ve které budou výše uvedené nedostatky komplexně doplněny a vyhodnoceny.

S pozdravem za Arniku – program Toxické látky a odpady

Arnika- program Toxické látky a odpady
 Seifertova 327/85, 130 00 Praha 3
GSM: (+420) 774 406 825
email: toxic@arnika.org
www.arnika.org, IČO: 709 478 05

IČ: 70947805

Datová schránka: 5u4qg2v

Bankovní účet: 2400615687/2010

RNDr. Jindřich Petrlík, programový vedoucí programu Toxické látky a odpady spolku Arnika

Ing. Nikola Jelínek, odbornice na toxické látky a odpady

IČ: 70947805

Datová schránka: 5u4qg2v

Bankovní účet: 2400615687/2010

Literatura

- Arkenbout, A., Olie, K., & Esbensen, K. H. (2018). Emission regimes of POPs of a Dutch incinerator: regulated, measured and hidden issues. *Organohalogen Compounds*, 80, 413–416.
- Birnbaum, L. S., Staskal, D. F., & Diliberto, J. J. (2003). Health effects of polybrominated dibenzo-p-dioxins (PBDDs) and dibenzofurans (PBDFs). *Environment International*, 29(6), 855–860.
- Liu, S., Zhao, S., Liang, Z., Wang, F., Sun, F., & Chen, D. (2021). Perfluoroalkyl substances (PFASs) in leachate, fly ash, and bottom ash from waste incineration plants: Implications for the environmental release of PFAS. *Science of the Total Environment*, 795, 148468.
- Nekvapilová, A., & Straková, J. (2016). *Znečištění POPs v okolí provozu Quail spol. s r.o., Hůrka u Temelína*. Brno–České Budějovice, Arnika – Toxické látky a odpady, 36.
- Rollinson, A. N., Vahk, J., & Oliveira, A. (2022). *Toxic Fallout – Waste Incinerator Bottom Ash in a Circular Economy*. Zero Waste Europe, Global Alliance for Incinerator Alternatives: Brussels, Belgium, 26.
- Schüler, D., & Jager, J. (2004). Formation of chlorinated and brominated dioxins and other organohalogen compounds at the pilot incineration plant VERONA. *Chemosphere*, 54(1), 49–59.
- Strandberg, J., Awad, R., Bolinius, D. J., Yang, J. J., Sandberg, J., Bello, M. A., ... Härnwall, E. L. (2021). *PFAS in waste residuals from Swedish incineration plants*. IVL Swedish Environmental Institute.
- Weber, R., Watson, A., Petrlik, J., Winski, A., Schwedler, O., Baitinger, C., & Behnisch, P. (2015). High levels of PCDD/F, PBDD/F and PCB in eggs around pollution sources demonstrates the need to review soil standards. *Organohalogen Compounds*, 77, 615–618.
- Zhang, M., Buekens, A., & Li, X. (2016). Brominated flame retardants and the formation of dioxins and furans in fires and combustion. *Journal of Hazardous Materials*, 304, 26–39.
- Zhou, Y., & Liu, J. (2018). Emissions, environmental levels, sources, formation pathways, and analysis of polybrominated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans: a review. *Environmental Science and Pollution Research*, 25(33), 33082–33102.

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.
Nepodařilo se získat informace o podpisu.

Typ vstupního dokumentu: .PDF
Otisk vstupního souboru: 918085EE2A244E74459F04FE0E26CDCE1EF25D022C5A1E040661AE4415B59BA5
Použitý algoritmus: SHA256_SBB 2.16.840.1.101.3.4.2.1

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 37001 České Budějovice, posta@kraj-jihocesky.cz

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

20.2.2026

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Zemanová Irena